

1. část

1. Udejte příklad afinity s charakteristikou $k = -2$ v A_2
  2. Rovnice otočení o 270° kolem bodu $[0, -2]$
  3. Udejte příklad lineárního zobrazení s vlastními čísly -1 a -3 .
  4. Napište definici slabě samodružné množiny při afinním zobrazení f .
1. Udejte příklad afinity s charakteristikou $k = 2$ v A_2
  2. Rovnice otočení o 30° kolem bodu $[-1, 1]$
  3. Udejte příklad lineárního zobrazení s vlastními čísly 0 a 1 .
  4. Napište předpis pro obraz vektoru $\overline{AB}$ v asociovaném lin. zobrazení k af. zobrazení f .
1. Udejte příklad elace v A_3
  2. Rovnice otočení o 330° kolem bodu $[1, 0]$
  3. Udejte příklad lineárního zobrazení s vlastními čísly -2 a 0 .
  4. Napište definici silně samodružné množiny při afinním zobrazení f .
1. Zvolte body a jejich obrazy tak, aby zobrazení které určují, bylo projekcí.
  2. Rovnice otočení o 45° kolem bodu $[1, 0]$
  3. Udejte příklad lineárního zobrazení s vlastními čísly 2 a -3 .
  4. Napište definici slabě samodružné množiny při afinním zobrazení f .
  5. V kruhové inverzi sestrojte obraz kružnice, která prochází středem kruhové inverze.
  6. Napište definici ortogonálního zobrazení.
  7. Co platí pro modul afinního zobrazení h , které vznikne složením afinního zobrazení g a f .
  8. Co platí pro vlastní směry $\underline{u}$ lineárního zobrazení φ .
1. Udejte příklad afinity s charakteristikou $k = -2$ v A_2 .
  2. Rovnice otočení o 60° kolem bodu $[0, -1]$.
  3. V kruhové inverzi sestrojte obraz kružnice, která neprochází středem kruhové inverze.

4. Napište definici podobného zobrazení. Kdy podobné zobrazení nazýváme podobnost?
  5. Napište podmínky, aby zobrazení $\varphi: V \rightarrow W$ vektorových prostorů bylo lineární zobrazení.
  6. Co platí pro vlastní směry ortogonálního zobrazení?
  7. Napište definici modulu afinního zobrazení f .
  8. Co musí splňovat afinní zobrazení, aby bylo základním afinním zobrazením?
1. Udejte příklad elace v A_3 .
  2. Rovnice otočení o 270° kolem bodu $[0,1]$.
  3. V kruhové inverzi sestrojte obraz přímky, která neprochází středem kruhové inverze.
  4. Napište definici silně samodružné množiny při afinním zobrazení f .
  5. Kdy je lineární zobrazení $\varphi: V \rightarrow W$ vektorových prostorů izomorfismus?
  6. Jak je definováno sčítání vektorů v prostoru V^C .
  7. Napište definici hodnoty lineárního zobrazení φ .
  8. Jaké jsou typy základních afinních zobrazení?
1. Zvolte body a jejich obrazy tak, aby zobrazení, které určují, byla souměrnost podle nadroviny.
  2. Rovnice středové souměrnosti se středem $S=[3,0]$.
  3. V kruhové inverzi sestrojte obraz přímky, která prochází středem kruhové inverze.
  4. Napište definici shodného zobrazení. Kdy shodné zobrazení nazýváme shonost?
  5. Napište definici invariantního podprostoru při lineární transformaci φ vektorového prost. V .
  6. Jak je definováno násobení vektoru komplexním číslem v prostoru V^C .
  7. Je dáno afinní zobrazení $f: X' = AX + B$. Jaký je význam sloupcové matice B ?
  8. Co musí splňovat afinita f afinního prostoru A_n , aby byla homotetií afinního prostoru A_n ?
1. Jak je definováno jádro lineárního zobrazení φ ?
  2. Napište rovnice posunutí o vektor $(3,-1,2)$.
  3. V kruhové inverzi zadané kružnicí $k(S,r)$ sestrojte libovolně kružnici l tak, aby byla v dané kruhové inverzi samodružná.

4. Jaké jsou typy základních afinních zobrazení?
5. Udejte příklad afinity s charakteristikou $k = 1/2$ v A_2 .
6. Napište definici modulu a hodnoty afinního zobrazení f .
7. Napište definici ortogonálního zobrazení.
8. Napište definici podobného zobrazení. Kdy shodné zobrazení nazýváme podobnost?

2. část

Určete rovnice afinního zobrazení, které je dáno body a jejich obrazy. Pro jaké hodnoty parametru je toto zobrazení afinitou.

Určete vlastní čísla a vlastní směry lin. zobrazení.

Rozložte vekt. prostor na invariantní podprostory vzhledem k danému lin. zobrazení.

Určete bázi vekt. prostoru, ve které se matice rozpadá na diagonální bloky. Napište matice přechodu mezi bázemi.

Ověřte, že dané lin. zobrazení f je ortogonální a určete invariantní podprostory vzhledem k f .

Jsou dány rovnice afinního zobrazení repéru R . Určete rovnice tohoto lin. zobr. v repéru R' . Určete modul a hodnotu tohoto af. zobrazení.

Určete samodružné prvky a vlastní směry afinního zobrazení.

Rozložte af. zobrazení na základní afinity (případně i na projekci, pokud je hodnota af. zobrazení 0). (věděť, využít potřebné věty o počtech zobrazení a věty o modulech).

Rozložte shodnost na symetrii podle nadrovin. (využít větu o modulech - počet zobr., přímá nepřímá shodnost).

Určete rovnice af. zobrazení, které je posunutím o daný vektor a rozložte na souměrnosti podle nadrovin (využít vlastnosti, že nadroviny jsou rovnoběžné a mají poloviční vzdálenost, zadání lze obrátit).

Určete rovnice af. zobrazení, které je otočením o daný úhel a rozložte na souměrnosti podle nadrovin (využít vlastnosti, že nadroviny jsou různoběžné a svírají poloviční úhel, zadání lze obrátit).

Určete rovnice daných dvou af. zobrazení (nabídka: posunutí, symetrie, stejnohlost, otočení, střed. souměrnost..) a určete zobrazení, které vznikne jejich složením. (využít znalosti o daných zobrazení, vl. směry a samodružné body).

Určete parametr, tak aby dané zobrazení bylo shodné, shodnost, podobné, podobnost (uvědomit si rozdíly).

Určete typ shodnosti v rovině, prostoru (tabulka ve skriptech, využití vl. směrů, sam. prvků, modulu).

Nějaký příklad na kruhovou inverzi.

Příklady

1.

Určete parametry p, q, r tak, aby zobrazení f byla podobnost. S vypočtenými hodnotami rozložte podobnost f na shodnost g a stejnolehlost h tak, aby platilo $f = h \circ g$.

$$\begin{aligned}x' &= x - 2y + 2z + 1 \\y' &= px + 2y + z + 3 \\z' &= qx + ry + 2z - 3\end{aligned}$$

2.

Určete rovnice afinního zobrazení f v repéru $R \langle P, \bar{e}_1, \bar{e}_2, \bar{e}_3 \rangle$ pokud platí: $\bar{f}(\bar{e}_1) = (-1, 2, 3)_R$, $\bar{f}(\bar{e}_2) = (0, 2, -2)_R$, $\bar{f}(\bar{e}_3) = (3, -1, 1)_R$, $\bar{f}(P) = [1, 2, 0]_R$. Určete modul a hodnotu tohoto afinního zobrazení. Nakonec určete rovnice afinního zobrazení f v repéru $R^* \langle B, \bar{u}_1, \bar{u}_2, \bar{u}_3 \rangle$ když $\bar{u}_1 = (1, 1, 1)_R$, $\bar{u}_2 = (1, 0, 2)_R$, $\bar{u}_3 = (0, -1, 0)_R$, $B = [0, 1, 0]_R$

3.

V E_3 určete rovnice posunutí t o vektor $(4, -2, 0)$ a rovnice souměrnosti s podle nadroviny $\gamma \equiv x - y + z = 0$ a určete zobrazení $f = t \circ s$. Zobrazení f rozložte na souměrnosti podle nadrovin. Určete samodružné body.

4.

Rozložte shodnost f na souměrnosti podle nadrovin. $f: x' = y \quad y' = -x + 1$

5.

Určete rovnice afinního zobrazení A_3 do A_3 , je-li dáno: bod $A[2, 0, 1]$ je samodružný. Vektory $(1, 0, 0)$ a $(1, 1, 0)$ jsou vlastní vektory příslušné k vlastnímu číslu 2 a vektor $(0, 1, 2)$ se zobrazuje na opačný vektor. Nakonec napište rovnice tohoto zobrazení v repéru $R \{A, (0, 1, 2), (1, 1, 0), (1, 0, 0)\}$.

6.

Sestrojte čtverec KLMN, jehož strana KL leží na základně AB rovnoramenného trojúhelníka ABC a vrchol M resp. N na protilehlé straně čtverce, leží na rameni BC resp. AC trojúhelníka ABC.

7.

Rozložte afinní zobrazení f na základní afinity. $f: x' = 2x - y + 1 \quad y' = x + y + 3$.

8.

Vypočtete rovnice souměrnosti f podle roviny o rovnici $x + 2y - z + 4 = 0$ a složte ji se souměrností g , která zobrazuje bod $B[1,2,-2]$ na bod $g(B) = [3,2,0]$. Nakonec určete samodružné prvky zobrazení, vlastní čísla a vlastní směry. O jaké zobrazení se jedná?

9.

Jsou dány trojúhelníky ABC a KLM , které se neprotínají. Mezi nimi je dán bod S . Ved'te tímto bodem přímkou tak, aby úsečka ohraničená danými trojúhelníky byla bodem S půlena.

10.

Určete rovnice afinního zobrazení A_3 do A_3 , je-li dáno: bod $A[1,0,2]$ je samodružný. Vektory $(1,0,0)$ a $(1,1,0)$ jsou vlastní vektory příslušné k vlastnímu číslu 2 a vektor $(0,1,2)$ se zobrazuje na opačný vektor. Nakonec napište rovnice tohoto zobrazení v repéru $R \{A, (1,1,0), (0,1,2), (1,0,0)\}$.

11.

V prostoru E_3 jsou dány roviny o rovnicích $x - y - 1 = 0$ a $x + y - 1 = 0$. Vypočtete rovnice souměrností podle těchto rovin. Dále vypočtete rovnice zobrazení, které vznikne jejich složením. Jaké zobrazení tímto složením vznikne? (určete s pomocí samodružných prvků, vlastních čísel, vlastních směrů).

12.

Určete rovnice shodného obrazení v E_3 , které je otočením o 60° kolem přímky $p: x'=1 \quad y'=0 \quad z'=t$, jako složení dvou souměrností podle nadrovin, které svírají úhel 30° a prochází přímkou p .

13.

Určete rovnice afinního zobrazení, které je dáno body a jejich obrazy $A = [1,1,1]$, $B = [1,2,-1]$, $C = [0,-1,0]$, $D = [1,0,-2]$, $f(A) = [3,3+t,0]$, $f(B) = [0,-2+t,1-3t]$, $f(C) = [2,1+t,1+t]$, a $f(D) = [1,-2+t,-1-2t]$. Pro jaké hodnoty parametru t je toto zobrazení afinitou.

14.

Sestrojte kružnici, která se dotýká soustředných kružnic k_1 a k_2 a prochází bodem A .

15.

Rozložte afinní zobrazení f na základní afinity. $f: x' = -x + 3y + 1 \quad y' = 2x - 2y + 3$.
Určete obraz počátku v afinitě f .

16.

Afinní zobrazení $f: E_2 \rightarrow E_2$ zobrazí body $A[10,0]$ a $B[25,20]$ na body $A'[0,0]$ a $B'[0,25]$.
Určete rovnice afinního zobrazení f , tak aby bylo shodností.

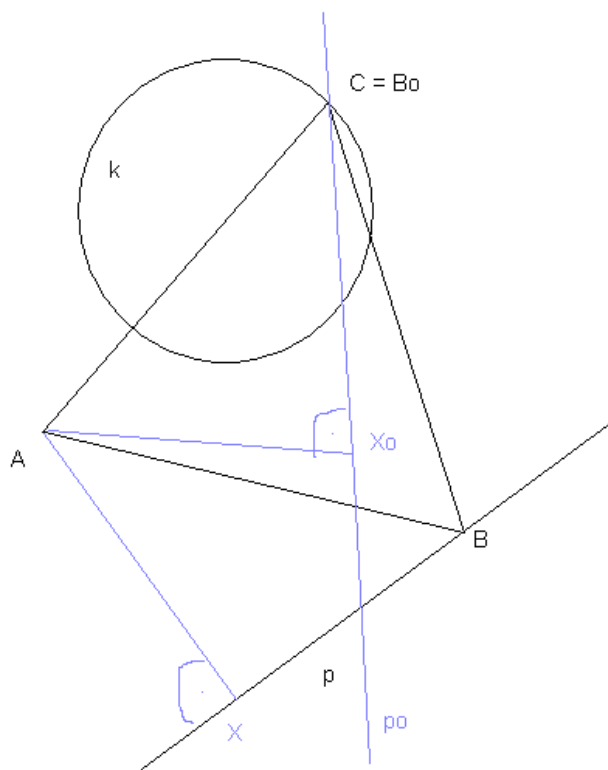
17.

Jsou dány dvě kružnice k a l a úsečka AB . Na kružnici k určete bod K a na kružnici l zvolte bod L tak, aby přímky KL a AB byly rovnoběžné a úsečky KL a AB měly stejnou velikost.

Konstrukční úloha - vzor

Sestrojte rovnostranný trojúhelník s jedním daným vrcholem A . Vrchol B leží na přímce p a vrchol C leží na kružnici k .

Rozbor (včetně náčrtku!):

Uvažujme rotaci R se středem v bodě A a úhlem otočení 60 stupňů (přesněji otočení o orientovaný úhel BAC). Bod B_0 - otočený vrchol B pak splyne s vrcholem C ($\leftarrow$ troj. ABC je rovnostranný). Bod B leží na přímce p , proto otočený bod B_0 musí ležet na otočené přímce p_0 .

Bod C , který splyne s bodem B_O leží na kružnici k , proto bod $B_O=C$ leží v průsečíku kružnice k a přímky p_O - otočené přímky p . Odtud plyne postup konstrukce.

Popis konstrukce:

(A,p,k zadáno)

1. p_O ; p_O - otočená přímka p v rotaci $R(A,60^\circ)$ (na VŠ lze považovat za jeden krok :))
2. C ; $C \in p_O \cap k$
3. B ; bod B je obraz bodu C v rotaci $R(A,-60^\circ)$ (pozor na znaménko minus - invverzní rotace)
4. troj. ABC

Diskuze:

Každé řešení je jednoznačně určeno získáním bodu C - průsečíku kružnice k a otočené přímky p . Dle počtu průsečíků (0,1,2) lze pak uvažovat 0,1,2 řešení. Rotaci kolem bodu A však musíme uvažovat o 60° a -60° . Úloha tak může mít 0,1,2,3 nebo 4 řešení.

(lze také postup, ve kterém otáčíme kružnici k)